

мятников воинам Красной Армии, погибшим при освобождении Польши от нацистской Германии. Чем обусловлена борьба с памятниками? В чем виноваты сотни тысяч солдат и офицеров, похороненных на польской земле, перед современной Польшей? Эти вопросы никак не способствуют налаживанию двустороннего доверия. Понятно, что свои вопросы к Беларуси имеет и польская сторона.

Исследователи обеих стран справедливо отмечают несинхронность развития культуры памяти в Беларуси и Польше. В то время как в Польше практически сложился общественный консенсус в оценках основных событий истории страны (так называемый «мейнстрим»), в Беларуси процесс формирования национальной исторической версии затянулся. В молодом государстве существует как минимум четыре большие общественные группы, которые имеют отличающиеся, порой противоположные, культурно-исторические и геополитические приоритеты. Обращение практически к любому историческому событию вызывает у представителей различных групп напряженные споры.

На мой взгляд, дискуссия о сложных исторических проблемах вряд ли быстро приведет представителей двух стран к общему «знаменателю». «Дорожной картой» сотрудничества должна стать программа совместных действий по темам, по которым существует полное согласие или близость позиций. Давайте больше говорить о том, что объединяет, а не разъединяет белорусский и польский народы.

Надеюсь, что и далее наши университетские структуры будут двигаться в сторону сближения! Пожелаем нам всяческих успехов, всесторонней государственной и общественной поддержки!

***Виктор Шадурский**, профессор, декан факультета международных отношений Белорусского государственного университета*

ВСТУПИТЕЛЬНОЕ СЛОВО

Wrocław, 23 października 2018 r.

Szanowny Panie Dziekanie, Drodzy Państwo, Szanowni Koledzy i Koleżanki, Drodzy Przyjaciele,

W imieniu Instytutu Studiów Międzynarodowych pragnę serdecznie i gorąco pozdrowić Gości, Uczestników i Organizatorów XIV polsko-białoruskiej Konferencji z cyklu «Okrągły Stół».

Konferencja ta ma charakter cykliczny i odbywa się od wielu lat zamiennie — w Mińsku i we Wrocławiu. Niektórzy z Państwa biorą w niej udział od samego początku tj. od 2004 roku. Czternaście lat z punktu widzenia zwykłego człowieka to spora część życia, z punktu widzenia procesów społecznych i politycznych to tylko chwila, która zostanie odnotowana w kilku zdaniach w podręcznikach z historii. Niemniej, owe czternaście lat, to okres głębokich przeobrażeń zarówno Polski jak i Białorusi związanych ze zmianami systemowymi, dynamizującą się polityką zagraniczną, rozwojem społeczno-gospodarczym oraz pojawieniem się nowych technologii. Poczesne miejsce we wspomnianym rozwoju zajmują badania z zakresu szeroko rozumianych Nauk Społecznych. Wspólne wysiłki pracowników Instytutu Stosunków Międzynarodowych Państwowego Uniwersytetu Mińsku oraz

Instytutu Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Wrocławskiego stanowią niezaprzeczalny wkład porządkujący i wyjaśniający tę bardzo złożoną rzeczywistość. Naukowe dyskusje w ramach polsko-białoruskiego «Okrągłego Stołu» są tego namacalnym dowodem. Za to wszystkim uczestnikom konferencji serdecznie dziękuję.

Wszyscy mamy jednak świadomość, że wiele jeszcze przed nami pracy i trudnych zadań. Wynika to z wielu przyczyn natury zarówno obiektywnej, jak i subiektywnej. Mam jednak nadzieję, że właściwa współpraca Władz obu Instytutów, jak również wszystkich pracowników naukowych przyniesie w rezultacie pożądane efekty. Trzeba jednak pamiętać, że każdy sukces wykuwa się w pocie czoła, a procesowi badawczemu często towarzyszy wiele trudności.

Sprawie służą między innymi takie spotkania jak dzisiejsza konferencja. Stanowi ona nie tylko forum integracjśrodowiskowej, ale również wymiany poglądów naukowców z obu naszych krajów na którym mogą być przedstawiane racje i stanowiska wszystkich zainteresowanych stron. Wzajemne zrozumienie i poszanowanie oraz dialog są warunkiem koniecznym dla rozwiązywania każdej trudności. Potwierdza to zresztą dotychczasowa praktyka, w trakcie której, wielu z Państwa wniosło istotny wkład w rozwój stosunków polsko-białoruskich.

Ne mogąc brać osobistego udziału w XIV Konferencji «Okrągły Stół» mam nadzieję, że spełni ona Państwa oczekiwania, będzie bardzo owocna oraz stanie się źródłem satysfakcji i długo pozostanie w pamięci uczestników, nie tylko z powodu wysokiego merytorycznego poziomu obrad, ale również ze względu na jej rolę integracyjną.

Korzystając z okazji, pragnę już teraz zaprosić Wszystkich Państwa na jubileuszową konferencję z cyklu «Okrągły Stół», która odbędzie się w 2019 roku we Wrocławiu.

Zyczę wszystkim Państwu dalszych sukcesów w pracy zawodowej, wielu nowych dokonań i zasłużonego uznania, a także pomyślności i szczęścia osobistego.

Drhab. prof. nadzw. UW **Krzysztof Kociubiński**

ЗНЕШНЯЯ ПАЛІТЫКА РЭЧЫ ПАСПАЛІТАЙ XVII СТ.: ПОЛЬСКАЯ ГІСТАРЫЯГРАФІЯ ПЫТАННЯ

Дзямідовіч А. В., *Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт,*
e-mail: helen1062@tut.by
пр. Незалежнасці, 4, 220030, г. Мінск, Беларусь

У артыкуле разглядаецца польская гістарыяграфія знешняй палітыкі Рэчы Паспалітай XVII ст. Аўтар вылучае спецыфічныя рысы, уласцівыя польскай гістарыяграфіі пытання (маштабнасць; апасрэдаванае вывучэнне праблематыкі; паказ рэалій праз персаналізацыю палітыкі і г. д.). Узгадваюцца даследчыкі, якія ўнеслі значны ўклад у станаўленне гістарыяграфічнай традыцыі; называюцца ключавыя працы, прысвечаныя прыярэтным кірункам знешняй палітыкі Рэчы Паспалітай у адзначаны час.

Ключавыя словы: *польская гістарыяграфія; даследаванні; знешняя палітыка; ваенная гісторыя; Рэч Паспалітая; Расійская дзяржава; Швецыя; Асманская імперыя.*

У гісторыі Рэчы Паспалітай (РП) XVII ст. — стагоддзе асаблівае, можна сказаць, кульмінацыйнае. У гэты перыяд дзяржава сутыкнулася з комплексам разнастайных выклікаў, як унутранага, так і знешняга кшталту. Адным з самых цікавых аспектаў функцыянавання дзяр-